

Innehåll

Nå ut med ditt budskap	3	Stycken	6
Mallar och grafisk form	3	Meningar	7
Tjänsteskrivelser	3	Ord	8
Lästips och länkar	3	Punktlistor	9
Några viktiga grundregler	4	Ta bort onödig information	10
Att tänka på när du ska skriva en text	4	Så gör vi hos oss – skrivregler i stort och smått	11
Innan du börjar skriva	4	Vi använder ett modernt språk	11
Skriv ett utkast	4	Vi använder svenska ord och stavningar	12
Glöm inte slutkontrollen	4	Tilltalet är personligt och neutralt	13
Strukturera din text	4	Vi är tydliga om vilka vi och andra är	13
Sammanfattningar	5	Skriv ut vem som gör eller ska göra något	13
Utgå från läsarens perspektiv	5	Förkortningar	14
Rubriker	6	Några allmänna riktlinjer som vi följer	14
Underrubriker (mellanrubriker)	6		

Snabbguide

Vanliga förkortningar	16	Siffror och tal	18
Företag, myndigheter och organisationer	17	Pengar och belopp	18
Stor eller liten bokstav	17	Telefonnummer	19
Lagar och författningar	17	Datatermer	19
Politiska partier	17	Nämnder, förvaltningar och bolag	20
Klockslag och datum	18	i Hässleholms kommun	

Nå ut med ditt budskap

Genom att skriva enkelt, tydligt och begripligt lägger vi grunden för kommunikationen med medarbetare, medborgare och andra av kommunens målgrupper. Med klarspråk underlättar vi för att budskapet ska nå fram och minskar risken för missförstånd.

I skrivhandledningen finns allmänna råd om skrivande, rubriker, ordval och meningsbyggnad. I slutet finns en översikt där du snabbt hittar exempel på hur vi skriver förkortningar, beteckningar på politiska partier, namn på företag, myndigheter och organisationer, med mera.

Råd och riktlinjer baseras huvudsakligen på Myndigheternas skrivregler.

Mallar och grafisk form

Hässelholms kommuns dokument ska ha en grafisk form där det är tydligt vem som är avsändare. Till hjälp finns den grafiska profilen samt mallar för dokument och presentationer.

Tjänsteskrivelser

Det finns särskilda regler för hur vi skriver tjänsteskrivelser. Ta hjälp av handboken för ärendeberedning via www.hasselholm.se/arendeberedning.

Lästips och länkar

- **Myndigheternas skrivregler** ges ut av Språkrådet och är främst till för dig som skriver inom myndigheter, kommuner och annan offentlig verksamhet. Språkrådet arbetar bland annat för att främja klarspråk, det vill säga myndighetstexter skrivna på ett vardat, enkelt och begripligt språk. Det handlar ytterst om demokrati: att alla ska ha tillgång till och rätt att förstå vad som står i texter som skrivs av myndigheterna. Myndigheternas skrivregler hittar du via Institutet för språk och folkminnets webbplats: www.isof.se
- **Svenska skrivregler** är Språkrådets rekommendationer för hur man skriver och utformar texter. Boken ges ut av förlag och går inte att beställa via institutet. Boken går att köpa hos de flesta bokhandlare.
- **Svenska Akademiens ordlista, SAOL (2015)** är norm för svensk stavning och ordböjning. Den finns även digitalt och som app på www.svenskaakademien.se/ordlista
- **TT-språket** från Tidningarnas telegrambyrå är en samling skrivregler, ord och begrepp till hjälp för alla som skriver. Reglerna är utformade för TT:s egna medarbetare, men de följs i stor utsträckning av svenska medier. www.tt.se/tt-spraket
- **Svenska datatermgruppen** ger rekommendationer om hur aktuella datatermer bör hanteras på svenska. Se deras ordlista på www.datatermgruppen.se

Några viktiga grundregler

- Vi disponerar och skriver alla texter utifrån läsarens behov och förkunskaper. Eftersom i stort sett alla våra handlingar är offentliga ska de kunna förstås av en bred allmänhet utan expertkunskaper.
- När vi vänder oss till enskilda använder vi du som direkt tilltal.
- Alla texter ska vara lättbegripliga och språkligt korrekta enligt Svenska Akademiens ordlista.
- Om det finns särskilt behov av att hänvisa till lagar eller avtal, förklarar vi vad den aktuella lag- eller avtalstexten innebär. Även den läsare som saknar juridiska sakkunskaper ska kunna förstå texten.
- Förkortningar ska i möjligaste mån undvikas. Alla förkortningar som inte är vedertagna enligt Svenska Akademiens ordlista förklarar vi i texten.

Att tänka på när du ska skriva en text

Innan du börjar skriva

Börja alltid med att göra klart för dig varför du skriver och till vem eller vilka du vänder dig.

- Vad är syftet med texten? Vad ska läsaren veta eller göra efter att ha läst texten?
- Vilka förkunskaper har läsaren i ämnet? Behöver jag förklara och ge bakgrundsinformation?
- Vad har mottagaren för språkkunskap? Är det en kollega som delar mitt fackspråk? Är det en person med annat modersmål?

Ofta har ett dokument flera mottagare. Då får du utgå från principen ”alla ska förstå”. Det är ingen nackdel att alltid uttrycka sig enkelt och tydligt. En bra utgångspunkt är att använda ett ledigt språk som är mer likt ditt eget talspråk än kanslispråket.

Skriv ett utkast

Se den första versionen av en text som ett utkast. Du behöver ofta strukturera om innehållet och sannolikt stryka en del. Du behöver också granska, bearbeta och finputsas texten. Läs texten högt för dig själv så märker du om den har bra flyt.

Glöm inte slutkontrollen

Det är svårt att upptäcka fel i sin egen text. Ofrivilliga felskrivningar, syftningsfel och tanke-luckor kan lätt passera den egna korrekturläsningen. Ta därför som vana att

- kontrollera stavningen med programmets stavningskontroll
- be en kollega eller någon annan läsa igenom texten.

Strukturera din text

För att läsaren ska bli intresserad av en text, och läsa den utan onödigt mycket ansträngning, är det viktigt att den är välplanerad och har en klar struktur. Börja alltid med det viktigaste. Då är det störst chans att du fångar läsarens intresse och att ditt budskap når fram.

Här är några allmänna riktlinjer:

- Skriv rubriker som väcker intresse och riktar sig till läsaren.
- Inled texten med det som är viktigast.
- Dela in texten i logiska stycken. Se till att styckena inte blir för långa.
- Använd punktuppställningar för uppräknings – och ha luft mellan punkterna.
- Markera enstaka ord som innehåller särskilt viktig information med **fet stil**. Till exempel senaste datum när handlingar ska skickas in.
- Skriv kort – trötta inte ut läsaren med ointressanta detaljer.
- Skriv enkla, begripliga och överskådliga meningar.
- Sträva efter att få flyt i texten. Bind ihop resonemangen med sambandsord som exempelvis i så fall, därför, däremot, samtidigt och alltså.
- Använd bilder endast om det förstärker budskapet. Glöm inte förklarande text under.

Sammanfattningar

Vissa längre texter, till exempel utredningar, bör inledas med en sammanfattning. Då kan läsarna snabbt avgöra vad texten handlar om, ifall den berör dem och om de behöver läsa hela dokumentet direkt.

En sammanfattning ska vara kort och koncis. Den ska lyfta fram det viktigaste i texten. Begränsa alltid bakgrundsbeskrivningar och liknande. Ta bara med det som behövs för att läsaren ska förstå huvudtankarna.

Utgå från läsarens perspektiv

Det är lättare för läsaren att ta till sig ett budskap som är skrivet ur hans eller hennes perspektiv. Tala till exempel om vad läsaren förväntas göra, hellre än att skriva vad du eller kommunen vill eller behöver. Tala direkt till läsaren.

Skriv inte	Skriv i stället
Ansökan ska vara kommunen tillhanda inom två veckor.	Skicka in din ansökan inom två veckor.
Vi begär härmed in kompletterande uppgifter till rubricerade ansökan om bygglov, enligt bifogade blankett.	Vi ber dig skicka in kompletterande uppgifter till din bygglovsansökan. Använd den bifogade blanketten.
Alla som bor på Storgatan får här information om hur kommunen tänker minska buller och föroreningar i området.	Eftersom du bor på Storgatan vill vi informera om hur kommunen tänker minska buller och föroreningar i området.

Rubriker

Huvudrubriken ska så tydligt som möjligt beskriva vad texten handlar om:

Skriv inte	Skriv i stället
Inbjudan till diskussion om nya tomter i Hässleholm	Nya tomter i Hässleholm? Välkommen på dialogmöte
Färdtjänsten	Nya regler för färdtjänst
Sportfiske i Finjasjön	Höjd avgift för sportfiske i Finjasjön

Inled inte rubriken med Angående eller Beträffande. De orden fyller ingen funktion. Avsluta aldrig en rubrik med punkt.

Underrubriker

De flesta dokument behöver också underrubriker som delar upp texten. I exempelvis protokoll och tjänsteskrivelser är underrubrikerna fastlagda. I andra fall kan en informativ underrubrik sammanfatta det viktigaste budskapet i den efterföljande texten:

Skriv inte	Skriv i stället
Problembeskrivning	Hög sjukfrånvaro
Nuläget	Psykisk ohälsa ökar
Angående arbetstider	Arbetstider utreds

Stycken

Gör en logisk styckeindelning. Lägg inte flera fristående informationsdelar eller resonemang i samma stycke, utan utgå ifrån en sak i ett stycke. Genom att dela upp i flera stycken ger du läsaren en naturlig paus för att ta till sig informationen.

Alltför många långa stycken gör att texten blir tung att läsa. Alltför många korta stycken kan upplevas som ryckigt och plottrigt. Använd tydliga övergångar mellan styckena för att läsaren ska kunna följa ett resonemang. Ta hjälp av uttryck som binder ihop texten:

Exempel
Dessutom har vi ...
Däremot ...
Ett annat problem är ...
Som en följd av ...
Trots att ...

Meningar

Börja med det viktiga

Långa inledningar och bisatser med information skymmer huvudbudskapet. Börja därför med det viktigaste. Förklarande eller kompletterande information kan du lägga sist, eller som en egen mening.

Skriv inte	Skriv i stället
På grund av alla klagomål om buller som har kommit in till kommunen kommer miljöavdelningen att mäta ljudnivåerna på alla krogar och andra uteställen där det spelas musik.	Miljöavdelningen kommer att mäta ljudnivåerna på alla krogar och andra uteställen där det spelas musik. Anledningen är att det har kommit in många klagomål om buller.

Använd en naturlig ordföljd

Krångla inte till ordföljden. Det naturliga är att huvud verbet (det ord som talar om vad någon gör eller vad som händer i texten) kommer tidigt i meningen.

Skriv inte	Skriv i stället
Som underlag för beräkning av hemtjänstavgiften ska personens nettoinkomst användas .	Personens nettoinkomst ska användas som underlag för beräkning av hemtjänstavgiften.

Skriv aktivt – undvik passiva verb

Din text blir lättare att tolka om läsaren direkt ser vem eller vilka som står bakom en handling eller händelse. En bra grundregel är därför att undvika passiva verb, alltså verb med s på slutet. *Kommunledningsförvaltningen har undersökt* är till exempel mer lättläst än *En undersökning har gjorts av kommunledningsförvaltningen*.

En mening – en tanke

Lägg inte för mycket information i en och samma mening. Rada inte upp flera i sig fullständiga meningar med kommatecken mellan.

Skriv inte	Skriv i stället
Att kommunikationen fungerar är en förutsättning för att arbetet ska fungera, vilket i sin tur är en förutsättning för en god service till medborgarna.	Att kommunikationen fungerar är en förutsättning för att arbetet ska fungera. Det är i sin tur en förutsättning för en god service till medborgarna.
Vi har tagit fram skrivmallar och skrivregler, syftet är att våra dokument ska bli lättare att läsa.	Vi har tagit fram skrivmallar och skrivregler. Syftet är att våra dokument ska bli lättare att läsa.

Långa och korta meningar

En text med bara långa meningar blir tung och svårläst, särskilt om den innehåller svåra och långa ord. Många korta meningar gör å andra sidan att texten kan kännas hackig – det blir inget flyt. Det bästa är att variera meningarnas längd så att det blir en bra rytm. Läs texten högt och känn efter. Undvik extremt långa meningar.

Kommatecken

I dag är det tydlighetskommatering som gäller. Det innebär att man sätter komma där det behövs en kort paus, eller där meningen annars skulle kunna missuppfattas. Syftet med kommatering kan något förenklat sammanfattas så här:

- Sätt komma när det gör läsningen och tolkningen av texten lättare.
- Korta meningar behöver mer sällan kommatecken än långa och komplicerade meningar.

Några regler	Exempel
Sätt komma runt inskjutna tillägg där den övriga meningen går att läsa fristående om man plockar bort tillägget.	Synpunkter från andra remissinstanser, till exempel TCO och LO, kom in för sent. Lena Larsson, ordförande i barn- och utbildningsnämnden, hade kallat till krismöte.
Sätt komma mellan huvudsatser som samordnas i samma mening.	Han hade läst alla underlagen, och besluten var inte svåra att ta. Utan kommatecken skulle läsarens första tolkning kunna bli "Han hade läst alla underlagen och besluten".
I meningar med <i>dels ... dels, ju ... desto, ju ... ju</i> och <i>än ... än</i> sätts kommatecken före det andra ledet.	Undersökningen består dels av enkätfrågor, dels av intervjuer. Ju oftare vi motionerar, desto bättre mår vi.

För mer detaljerade anvisningar om kommatering, se *Svenska skrivregler*.

Ord

Välj orden med omsorg. Det innebär bland annat att vi undviker ålderdomliga och dubbeltydiga ord, och att vi undviker eller förklarar fackord.

Se upp med då

Skriv inte *då* när du menar *eftersom* eller *när*. Ofta blir tolkningen oklar och läsaren tvingas gissa vad du menar.

Skriv inte	Skriv i stället
Då projektet pågår kan vi inte ta ställning till ytterligare investeringar.	Eftersom projektet pågår kan vi inte ta ställning till ytterligare investeringar.
	När (eller medan) projektet pågår ...

Använd inte långa ord i onödan

En text med många långa ord är tröttsam och ansträngande att läsa. Ofta finns ett alternativ som gör texten mer lättläst och samtidigt mindre formell.

Dela upp **sammansatta** ord:

Skriv inte	Skriv i stället
tillvarata	ta tillvara
överenskomma	komma överens
arbetstidsförkortningsavtalet	avtalet om arbetstidsförkortning

Välj **enkla verb** (handlingsord) i stället för omskrivningar med verb + substantiv:

Skriv inte	Skriv i stället
vidta en granskning	granska
erlägga betalning	betala
ge information	informera
fatta beslut	besluta

Välj korta **prepositioner**:

Skriv inte	Skriv i stället
din ansökan rörande ...	din ansökan om ...
din fråga beträffande ...	din fråga om ...
vårt svar gällande remissen	vårt svar på remissen
ert yttrande angående förslaget	ert yttrande över förslaget

Ta bort onödiga **förstavelser** och **förlängningar**:

Skriv inte	Skriv i stället
förhyra	hyra
tillskapa	skapa
bibehålla	behålla
målsättning	mål

Punktlistor

Uppräkningar blir tydligare om du skriver dem i en punktlista i stället för i löpande text. Punkterna kan markeras på olika sätt. Välj helst punkter, tankstreck, siffror eller bokstäver.

- Om punkterna är fullständiga meningar ska de skrivas med stor begynnelsebokstav och avslutas med punkt. Annars bör du använda liten begynnelsebokstav och bara avsluta den sista punkten i listan med punkt.
- Texten som inleder punktlistan avslutas med kolon, om inte texten i punkterna är en direkt fortsättning på inledningen.

Exempel

Våra mål:

- Kommunens dokument ska bli mer lättlästa.
- Medborgarnas förtroende för oss ska öka.

Våra mål är att

- kommunens dokument ska bli mer lättlästa
- medborgarnas förtroende för oss ska öka.

Ta bort onödig information

Granska din text kritiskt. Stryk fakta och detaljer som inte behövs för att budskapet ska gå fram. Det kan handla om hela meningar och stycken, eller bara någon detalj. Ofta innehåller meningarna tomma ord som kan strykas utan att budskapet ändras.

Skriv inte	Skriv istället
Socialnämnden (SN) har beslutat ...	Socialnämnden har beslutat
Det finns ett stort behov av att göra insatser i utsatta områden.	Det finns ett stort behov av insatser i utsatta områden.
Varje klass består av 25 stycken elever.	Varje klass består av 25 elever.
Kommunen har tecknat ramavtal med tre leverantörer. De aktuella avtalen gäller i två år.	Kommunen har tecknat ramavtal med tre leverantörer. Avtalen gäller i två år.

Se upp med ”tårta på tårta”-uttryck. Många läsare retar sig på sådana sammanblandningar:

Skriv inte	Skriv i stället
Undersökningen kom bland annat fram till a, b och c med mera .	Undersökningen kom bland annat fram till a, b och c.
Orsaken till underskottet berodde på ...	Underskottet berodde på ... Orsaken till underskottet var ...

Så gör vi hos oss – skrivregler i stort och smått

Vi använder ett modernt språk

Skriv ska

I dag är *ska* den dominerande formen i de flesta texter. Det är också den form vi använder. Även i lagar och förordningar har *ska* ersatt det mera formella *skall*.

Ej och icke skriver vi sällan

Inte är den normala negationen i svenska språket. *Ej* och *icke* har särskilda användningsområden. Exempel: *Ej i trafik* eller *icke-rökare*.

Undvik ålderdomliga ord och dubbeltydiga ord

Här är en lista över ord och ordformer som du ska undvika. Utgå från sunt förnuft och använd inte slentrianmässigt vissa ord bara för att du har sett dem i tidigare dokument.

Om du är osäker, kontrollera i en ordbok. Ord som beskrivs som ålderdomligt, föråldrat eller formellt bör du undvika. Se också **Svarta listan** som ges ut av Statsrådsberedningen.

Skriv inte	Skriv i stället
avge	lämna, ge
avge yttrande	yttra sig
avsända	sända, skicka
efterleva	följa
ej	inte
erforderlig	som behövs, krävs, är nödvändig
erfordra	behöva, kräva, vara nödvändig
erhålla	få
erinran	invändning, synpunkt
erlägga	betala
föreligga, föreligger	finnas, finns
förfaller	ska betalas senast, upphör att gälla
förhyra	hyra
försåld	såld
handha	ha hand om, sköta
hemställa	begära, föreslå
huruvida	om
icke	inte
inbetala	betala in
inhämta	skaffa, begära (in)
inkomma	lämna in, skicka in
inkomma med yttrande	yttra sig
mottaga	ta emot
månatligen	varje månad
ombesörja	svara för, sköta, ordna
skall	ska
således	därför, alltså, följaktligen

tillse	se till
tillvarata	ta tillvara
uppbära	få, ha
upprätta	ta fram, skapa
utgår (ersättning)	vi betalar ut, du/ni får
utgör	är
uttaga	ta ut
vidtaga	vidta
åligger	är skyldig att, måste, ska
åvilar (om ansvar)	ansvaret ligger på, xx är ansvarig/har ansvar
överenskomma	komma överens

Undvik eller förklara fackuttryck

Fackuttryck som inte går att stryka eller byta ut ska du förklara första gången du använder dem i en text – om du inte är säker på att alla läsare förstår dem.

Vi använder svenska ord och stavningar

Du bör så långt som möjligt undvika engelska ord och uttryck i kommunens texter. Här är några exempel:

Skriv inte	Skriv i stället
agenda	dagordning
banner	webbannons
display	bildskärm
event	evenemang
flyers	flygblad
hearing	utfrågning
implementera	förverkliga, införa, tillämpa
manual	handbok
minska ned	minska
support	stöd, hjälp, kundtjänst
starta upp	starta
team	grupp, lag, arbetslag

Använd inte engelsk genitivapostrof eller engelsk pluraländelse:

Skriv inte	Skriv i stället
Andersson's	Anderssons
KF's	KF:s
partners	partner
standards	standarder

Tilltalet är personligt och neutralt

Skriv du

Det allmänna tilltalsordet i brev och skrivelser till en enskild person är *du* med liten begynnelsebokstav. Skriv aldrig *Du* med stor bokstav eller *ni* med liten bokstav till *en* person. Om brevet är adresserat till två eller flera personer skriver du *ni* med liten bokstav.

I allmän information som riktar sig till en hel grupp läsare – till exempel en annons, webbplats eller broschyr – är tilltalsordet *du*.

Skriv ni till juridisk person

Om en skrivelse är adresserat till ett företag, en myndighet eller en organisation skriver du *ni* med liten bokstav.

Vi är tydliga om vilka vi och andra är

Vi, jag och förvaltningen

Om man skriver ut namnet på den organisatoriska enheten, exempelvis enheten, förvaltningen eller nämnden, hela tiden i en text blir den onödigt opersonlig och tung. Variera därför med pronomen som vi eller jag.

I brev, rapporter och liknande kan du med fördel skriva jag – om det är du själv som har gjort eller kommer att göra något. Det är inte för personligt att skriva jag. Logotypen på dokumentet visar tydligt att du skriver i tjänsten och inte som privatperson.

Exempel

Jag återkommer med besked inom två veckor.

Jag har undersökt ...

I tjänsteskrivelser, beslut och yttranden är det lämpligt att först skriva ut enhetens namn och sedan övergå till att skriva vi. Om du längre fram i texten behöver understryka vilken enhet som avses kan du upprepa namnet. Obs! I beslutsmeningar ska du aldrig skriva vi.

Exempel

Miljöavdelningen har fått i uppdrag att ...

Vi har ...

Skriv ut vem som gör eller ska göra något

Undvik passiva formuleringar – det försvårar läsningen när man inte skriver vem som utför en handling. Det kan också leda till missförstånd.

Skriv inte

För att ärendet ska kunna behandlas i år måste ansökan insändas senast den 1 november.

Handlingarna önskas åter senast den 31 mars 2025.

Under 2025 kommer i första hand att arbetas med ...

Skriv i stället

För att miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska kunna behandla ärendet i år måste du skicka in din ansökan senast den 1 november.

Skicka handlingarna till miljöavdelningen senast den 31 mars 2025.

Under 2025 kommer vi i första hand att arbeta med ...

Förkortningar

Skriv ut vanliga förkortningar i löpande text

Förkortningar försvårar i allmänhet läsningen. Dels kan de vara svåra att tyda, dels splittrar de läsbilden för ögat. Skriv därför gärna ut vanliga förkortningar i löpande text. I snabbguiden på sidan 16 hittar du en sammanställning över vanliga förkortningar och hur de skrivs. Följ de här principerna:

- Förkorta inte slentrianmässigt. Om du bara ska nämna ordet en eller ett par enstaka gånger i texten kan du lika gärna skriva ut det.
- Förklara förkortningen första gången den används i texten. Exempel: Projektet utgår från de mål som Världshälsoorganisationen (WHO) har tagit fram.
- I texter med externa mottagare ska du aldrig använda kommunens interna enhetsförkortningar som exempelvis KF, buf och msf.

Några allmänna riktlinjer som vi följer

Datum

Skriv alltid ut datum i löpande text. Exempel: den 14 mars 2025 (inte 2025-03-14).

Procent

Skriv ut ordet procent i löpande text. Exempel: 25 procent (inte 25 %).

Snedstreck

Undvik snedstreck i löpande text. Ett snedstreck kan enligt skrivnormen aldrig betyda *och*, men ofta verkar det vara just det som skribenten menar. Dessutom är det störande för ögat med snedstreck i löpande text.

Skriv inte	Skriv i stället
Du kan välja att åka buss/tåg.	Du kan välja att åka buss eller tåg.
På sträckan finns buss/tåg.	På sträckan finns buss och tåg.
Eleven har rätt till busskort om han/hon ...	Eleven har rätt till busskort om han eller hon ... Eleven har rätt till busskort om hen ...

I tabeller, figurer och liknande kan du använda snedstreck i betydelsen *per* och *i*:
100 invånare/km², 250 000 kr/år, 30 km/tim.

Snedstreck används vid års- och månadsskiftet: årsskiftet 2024/2025, läsåret 2024/2025, månadsskiftet juni/juli.

Ett eller två ord

Felaktiga särkrivningar (till exempel *rök fritt* i stället för *rökfritt*) är mycket störande. Vissa ord kan dock helt korrekt skrivas som antingen ett eller två (ibland tre) ord. Men det är viktigt att vara konsekvent och vara uppmärksam på när det ger uttryck en annan betydelse.

Här ska det vara ett ord

alltför
alltmer
alltsedan
dessförinnan
härromdagen
isär
någonstans
tvärtemot

Här ska det vara två eller tre ord

framför allt
för övrigt
i dag, i går, i morgon
i stället (för)
i synnerhet
till dess
till godo (men: tillgodose)
tills vidare

De eller dem men aldrig dom

Skillnaden mellan de och dem är samma som mellan jag och mig, vi och oss, och så vidare. Prova att sätta in jag och mig i din mening i stället för de eller dem. Då brukar det höras hur det ska vara. Exempel: Nu har jag (de) utrett frågan. Frågan skulle utredas av mig (dem).

Specialfall: När meningen innehåller frasen ”de som” eller ”dem som” är båda formerna grammatiskt riktiga. Var konsekvent med vilken form du väljer i din text. Exempel: Erbjudandet gäller de som köpt tomt i år.

Välj de, om du har svårt att avgöra vilket som är korrekt. Ett felaktigt dem är mer störande än ett felaktigt de.

Den talspråkliga stavningen dom, dej eller sej ska vi inte använda.

Citattecken och så kallad

Citattecken respektive *så kallad* används ibland för att introducera ett nytt eller ovanligt ord i texten. Använd aldrig citattecken ihop med så kallad – uttrycket så kallad har samma funktion som citattecknet.

Skriv inte

Efterfrågan på **så kallade ”seniorbostäder”** har ökat.

Skriv i stället

Efterfrågan på **så kallade seniorbostäder** har ökat.

Efterfrågan på **”seniorbostäder”** har ökat.

Kursiv stil och fet stil

Vi använder kursiv och fet stil med försiktighet, eftersom det stör läsningen.

Använd **fet stil** för att markera att enstaka ord är viktiga. Använd *kursiv stil* för att markera exempel eller betoning, eller att ett ord är nytt eller ovanligt.

Använd inte både fet stil och kursiv stil i samma markering. Stora bokstäver (versaler) och understrykningar ska vi som regel inte använda.

Snabbguide

Här är en guide för hur vi skriver förkortningar, datum- och tidsangivelser, partibeteckningar med mera, som ofta förekommer i våra texter. Riktlinjerna bygger huvudsakligen på rekommendationerna i Myndigheternas skrivregler.

Vanliga förkortningar

Förkortningar ska som regel skrivas ut i löpande text.

Vid brist på utrymme kan man undantagsvis använda dessa vanliga förkortningar. De skrivs med punkt.

Ett antal andra förkortningar är vanliga men bör normalt bara användas *vid brist på utrymme*.

Sammandragna ord skrivs utan punkt.

Måttenheter kan förkortas intill siffror. De skrivs utan punkt.

Initialförkortningar som är mycket etablerade och där sällan det fullständiga uttrycket används, skrivs med liten begynnelsebokstav.

Även initialförkortningar som läses ut som ord skrivs med liten begynnelsebokstav.

Några vanliga kemiska och fysikaliska beteckningar.

bl.a. bland annat (andra)

dvs. det vill säga

etc. etcetera

fr.o.m. från och med

kl. klockan

m.fl. med flera

m.m. med mera

osv. och så vidare

s.k. så kallad (-t, -de)

t.ex. till exempel

t.o.m. till och med

anm. anmärkning

enl. enligt

ev. eventuell

exkl. exklusive

f.d. före detta

f.k. för kännedom

fm. förmiddag

forts. fortsättning

f.ö. för övrigt

inkl. inklusive

resp. respektive

tf. tillförordnad

ca cirka

nr nummer

tfn telefon

kr kronor

kg kilo(gram)

m meter

km kilometer

m² kvadratmeter

m³ kubikmeter

km/tim kilometer i timmen

cd, pc, vd, vvs, wc

hiv, aids

CO₂ koldioxid

dB decibel

kWh kilowattimme

pH surhetsgrad

Företag, myndigheter och organisationer

Namnförkortningar på företag och organisationer som uttalas som ord skrivs med versal begynnelsebokstav.

Aga, Gais, Ikea, Nato, Saab, Saco, Stim, Säpo, Unesco, Unicef

När förkortningar uttalas bokstav för bokstav skrivs de med versaler.

ABF, AIK, CSN, EU, FN, LO, TCO, USA, SMHI

Stor eller liten bokstav

Exempel där liten bokstav används.

kultur- och fritidsnämnden, hovrätten, kommunfullmäktige, omsorgsförvaltningen, tingsrätten, regeringen, riksdagen.

Statliga och kommunala myndigheter där stor bokstav används.
Se även *Myndigheternas skrivregler*.

Arbetsförmedlingen, Boverket, Försäkringskassan, Högsta domstolen, Socialstyrelsen.

Länsstyrelsen i Skåne län (men *länsstyrelsen* om inte hela namnet skrivs ut), Hässleholms kommun (men *kommunen* om inte hela namnet skrivs ut).

Stor bokstav på första ordet, några exempel.

Hässleholms kommun, Europeiska unionen, Lunds universitet, Förenta nationerna, Norra station.

Exempel på sammansättningar där för- eller efterledet är ett personnamn eller ett geografiskt område.

Finjasjöleden, Mellansverige, Hässleholmsbo (men *hässleholm*)

Titlar skrivs med liten bokstav.

ekonom, nämndordförande

Lagar och författningar

Förkortade namn på lagar och författningar skrivs med versaler. När namnet skrivs ut ska det ha liten begynnelsebokstav.

LAS lagen om anställningsskydd
PBL plan- och bygglagen
PUL personuppgiftslagen

Politiska partier

Om förkortningarna uttalas bokstav för bokstav skrivs de helt versalt (stora bokstäver).

C, MP, S, SSU, M, V, KD, L, SD, FV

Uttalas kortformerna som ord blir bara första bokstaven versal och de följande gemena.

Fi, Muf, Luf, Cuf

Förkortningar som anger en persons partitillhörighet skrivs inom parentes.

(S), (M), (V)

När partinamn skrivs ut är grundregeln att använda versal begynnelsebokstav när ett visst parti avses, men gemena när det är en allmän beskrivning av personer med viss ideologi.

Socialdemokraterna, socialdemokrater
Liberalerna, liberaler
Vänsterpartiet, vänsterpartister
Moderaterna, moderater

Klockslag och datum

För klockslag används punkt mellan timmar och minutsiffror.

0.00–24.00

kl. 9.45 (inte: 09.45)

kl. 18 (vid hela timmar behövs inte minutsiffror)

I löpande text skrivs datum enligt mönstret:

den 12 april 2025 (inte 12/4 2025)

onsdag 12 april (inte 12:e april)

I sidhuvudet till brev, beslut, protokoll och andra dokument kan datum skrivas enligt mönstret:

2025-04-15

När man anger tidsrymder används tankstreck.

Kontoret är öppet kl. 9–17.

(inte från kl. 9–17 eller mellan kl. 9–17)

den 31 maj–2 juni

1 januari–15 mars 2025

Snedstreck används inte i löpande text.

Undantag är exempelvis budgetår, läsår och månadsskiftet.

budgetåret 2024/25 eller 2024/2025

läsåret 2025/26 eller 2025/2026

månadsskiftet mars/april

Siffror och tal

Tal skrivs normalt med bokstäver till och med tolv.

Från tio års ålder

Under sex månader

Från och med 13 används siffror.

Från 13 års ålder

Efter 30 dagar

Blanda inte tal och siffror i samma mening.

Barn 10 till 15 år (inte tio till 15)

I vissa fall skrivs låga tal inte med bokstäver.

Klockan 13-15

2-3 kg

Avskilj tusental med mellanslag, inte med punkt eller komma.

17 000 kronor (inte 17.000)

3 215 invånare

Pengar och belopp

Belopp skrivs i regel med decimal-komma som skiljer kronor från ören.

1 234,50 kronor

Stora och jämna belopp som 2 000 000 eller 1 300 000 skrivs med bokstäver.

2 miljoner kronor

1,3 miljoner kronor

Vi använder normalt inte förkortningar som tkr men i exempelvis tabeller kan man av utrymmesskäl förkorta tusen, miljoner och miljarder kronor.

2 tkr = tvåusen kronor

2 mnkr = två miljoner kronor

2 mdkr = två miljarder kronor

Några andra exempel:

500–600 kronor (inte 5-600)

ett 20-tal, ett 30-tal (men inte 25-tal)

Telefonnummer**0451-123 45****08-123 10 00** (inte 1000)**0451-26 70 00****073-987 65 43**

För internationella kontakter skrivs:

+46 451 123 45(46 är landsnumret till Sverige, 451 är riktnumret utan nollan; 123 45 är det lokala numret)

Datatermer

internet

Skrivs normalt med liten begynnelsebokstav. Om sammanhanget är tydligt kan man nöja sig med att skriva *nätet*.

intranät

Skriv *intranät* med liten begynnelsebokstav. Hässleholms kommuns intranät heter Kupén.

webbplats

www.hassleholm.se är en *webbplats* som består av hundratals *webbsidor*. Termen *hemsida* används ofta synonymt med *webbplats*. Det är missvisande då man syftar på den aktuella *webbplatsen* i dess helhet, alltså inte bara en sida.

e-post, mejl

Skriv inte e-mail, mail.

Nämnder, förvaltningar och bolag i Hässleholms kommun

Här är korrekta namn och förkortningar på Hässleholms kommuns nämnder, förvaltningar och bolag. Hässleholms kommun skriver vi alltid med litet k i kommun.

Nämndsammantråde, nämndordförande och nämndsekreterare skriver vi utan extra s. Vid sammansättningar lägger man däremot till ett s, som i valnämndsmöte.

Observera att kommunstyrelsen, kommunfullmäktige och namn på nämnder, förvaltningar och enheter skrivs med liten begynnelsebokstav i löpande text.

kommunfullmäktige	KF
kommunstyrelsen	KS
kommunstyrelsens arbetsutskott	KSAU
kommunledningsförvaltningen	klf
räddningstjänsten	rtj
arbetsmarknadsnämnden	AMN
arbetsmarknadsförvaltningen	amf
barn- och utbildningsnämnden	BUN
barn- och utbildningsförvaltningen	buf
kultur- och fritidsnämnden	KFN
kultur- och fritidsförvaltningen	kff
miljö- och stadsbyggnadsnämnden	MSN
miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen	msf
omsorgsnämnden	ON
omsorgsförvaltningen	of
socialnämnden	SN
socialförvaltningen	sf
tekniska nämnden	TN
tekniska förvaltningen	tf
valnämnden	Förkortas inte
Hässlehem AB	Förkortas inte
Hässleholms Industribyggnads AB	HIBAB
Hässleholm Miljö AB	HMAB
Hässleholms Vatten (en del av Hässleholm Miljö AB)	HVAB